

KIADÓ HIVATAL:

Szikés Antal könyvnyomdája, hova az előfizetési pénzek, hirdetések és minden a kiadóhivatalt érdeklő közlemények küldendők.

Nyitvatartásban egy sor közlési díja 10 krajcár.

Hirdetések jutanyosáron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

SZARVAS VÁROS HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. — kr.
Félévre 2 frt. 50 kr.
Negyedévre 1 frt. 25 kr.

SZERKESZTŐSÉG.

Beliczey-ut 15. szám
hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza

A békésmegyei egészségügyi egyesület.

Az emberrel vele születik az a hajlandóság, az a tulajdonság, hogy a közjót szolgáló nagyobb feladatok megoldására társuljon, mert az egyesüléssel olyan erkölcsi erő, hatalom birtokába jut, mely képessé teszi mindazoknak a nemesebb magasztosabb eszméknek keresztül vitelére, megtestesítésére, a mit az egyes egyén különben teljesíteni megfeszített munkája, odaadó lelkesültsége, kitartása daczára is képtelen.

Ez a fontos mozzanat ad egyúttal polgárjogot, jelentőséget minden olyan egyesületnek, mely a humanus célok szolgálatában áll. És ha valahol, úgy az egészségügy terén indokolt, szükséges a társulás, hogy ily módon a társadalmi, értékes erők minél szélesebb alapon való bevonásával megvalósítható, megközelíthető legyen a nagy cél; az egészségügy javításai ápolása, fejlesztése.

Ez a cél pedig kell, hogy annyival is inkább lelkesítsen, dobogtasson minden magyar szívet, kitaró munkára buzdítson, ösztökéljen minden magyar elmét, mert csak népünk egészsége képezi a nemzetnek mindig számot tevő fentartó vagyonát. E vagyon felett pedig, az ezer év mesgyéjén, kivált a jelen nemzedéknek keli féltékenyen őrködni, ha méltó akar lenni magasztalt őseihez, mert csak e nemzeti vagyon okos ápolásával, gyümölcsöztető fentartásával rakhatjuk le biztosan, lélek nyugalommal államiségünk újabb ezer éves, megdönthetetlen alapjait.

Nagy a feladat, még nagyobb a munka mely reánk vár, de ha abból ki-ki a maga részét, tehetsége, legjobb creje szerint kivészi, úgy az eredmény kétséges nem lehet, és a si-

ker, a biztosság érzete majdan el fogja simítani a ma még talán kételkedő homlokáról is az aggodalom redőit.

E tiszta, nemzeties érzelmektől áthatott meggyőződés vetette felszínre az eszmét, mely a vármegyében egy egészségügyi egyesület alakítását vette célba, hogy tömörítse a hivatott, a parlagon heverő erőket és azok egységes, rendezett működésével hasznos kiegészítője legyen, a helyi viszonyok figyelembe vétele mellett, az állam egészségügyi tevékenységének, mert kétségtelen, hogy az egészségügy javítása, fejlesztése nem kizárólagosan állami feladat.

A felmerült eszme tagadhatatlanul nem új nem is szokatlan; de az irány, a cél, melyet követni, elérni óhajt nemes, hasznos, áldást hozó.

Zászlajára az egyesület nem ir hangzatos, megkapó, csodálatot keltő jelszavakat, ígéreket, hanem szerény igények mellett csöndes, állandó, zajtalan munkálkodással csupán a napi szükségleteket óhajtja czélszerűen kielégíteni. Ez az iránya azután meg is szabja a keretet, a melyben mozogni, haladni fog.

Azt hiszem, nem lesz érdektelen, ha nagy vonásokban bár, de vázolni fogom az egyesület alapszerkezetét; — ha előadom a módozatokat, az eszközöket, melyekkel nemes törekvéseit megvalósítani igyekszik.

Az egyesület nem önálló, hanem fiókja a budapesti hasonló országos egyesületnek, melytől mindig fog nyerni irányító eszméket erkölcsi és anyagi támogatást.

Fájlalva kell bevallanunk, hogy — a cél érdekében — az egyesület alakításának ez a módja volt egyedül sikert ígérő, mert a multak szomorú tapasztalatai mindenkit meggyőzhetnek arról, hogy vármegyénkben, de általában a vidéken mindenütt, az önállóan működő humá-

nus testületek rövid életűek, mert a fentmardáshoz szükséges élet és erőforrások: az eszmék, a lelkesedés, a buzgalom, a kitartás lassanlassan, de annál biztosabban kiapadnak.

Ez a sajnós körülmény volt tehát indító oka annak, hogy az egyesület lét alapjait csak ily módon való szervezésével vélhetjük biztosítottaknak. Ez a szerves össze kapcsoltság azonban a fiók egyesület független működését, ténykedéseit semmiben se fogja korlátozni, akadályozni; hanem csak a nélkülözhetetlen fentartó erőt szolgáltatja.

A békésmegyei egészségügyi egyesület törekvése általában két irányú. — Az egyik irányú törekvés azt célozza, hogy népszerűsítse az egészségügyi ismereteket az iskolában úgy, mint a lakosság között, évenként változó vándor gyűlések tartásával, népszerű folólasásokkal, népiesen megírt, ingyenes művekkel; hogy ébren tartsa közvetlen felvilágosítások, oktatások útján a rend és tisztaság szeretetét, az egészséges életmód feltételeit; hogy felébressze, fejlessze, nevelje a népben az egészségügy iránt való érdeket, kiküszöbölésével a babonának és a sok, ferde balhiedelemnek, hogy ily módon megtisztult értelmük világnál józan belátásuk összehangzásba hozható legyen czélba vett törekvéseinkkel, hogy okossággal, tapintattal megszüntesse a rossz szokásokat, elhárítsa a tudatlanságból eredő akadályokat, — melyek útjában állanak a művelődésnek és így közvetve az egészségügy javításának; hogy lépésről-lépésre, évtizedek kitaró, fáradságos munkájával teremtsen olyan egészségi viszonyokat, melyekre büszkén, önérzettel mutathatunk.

Az egyesület másik irányban azt tűzi ki feladatául, kik épen e humanus, egészségügyi célok szolgálatában kopnak el, védelmet, anyagi és erkölcsi támogatást biztosítson.

TÁRZA.

A chilei földrengés.
(történelmi románcz, spanyolból.)

A nagy földrengés idején, mely 1647 San Jágót, Chile alkori fővárosát sújtotta, s melynek oly sok emberélet esett áldozatul, Don*) Jeronimo, egy spanyol nemes, közönséges börtönbe volt zárva azért, mert egy apácát a kolostorból elvitt s nőül vett az egyház szabályai ellen. A hosszú és szigorú fogságban megunta életét. Gondolkozott, hogy mimódon szabadulhatna leg hamarabb az élet terhétől. Hosszas gondolkodás után végre abban állapodott meg, hogy azon oszlopra akasztja fel magát, melyen zárkája boltozata nyugodott. Éppen hozzáfogott már a végzetes tethoz, midőn a föld oly erősen megrendült, hogy a börtön-épület alajában meg rázkódott.

Don Henrico Asteson, a város leggazdagabb grandjainak**) egyike, körülbelül egy évvel ezelőtt elküldte családját köréből, hol kevelő minőségben volt alkalmazva és pedig azon okból, mivel tapasztalta, hogy Don Jeronimo Rugnera viszonyt kezd kötni leányával, Donna***) Jozefinnel. A titokban tartott viszonyt Don Henrico Aszteron fia fedezte fel az apa előtt, nem más célból mint abból, hogy a nagy vagyon egyenesen rámaradjon,

*) Don, a m. Úr.

**) Grand, a m. nemes.

***) Donna, a m. urnő, kisasszony.

tanácsolva egyúttal az apának, miszerint legjobb lenne, ha nővére kolostorba vonulna. Ez óráról kezdve Jozefinnel több hónapig át mindenféle szóbeli bánatmat kellett elszendvedni atyjától, ki mogorva ember volt, és látjától, kinek szívéből kihalt a testvéri szeretet. Végre elkeseredetten beleegyezett, hogy a notre-damedomonti karmelita kolostorba megy.

Ez a változás Jeronimot nem igen zavarta meg. A viszony tovább is tartott. Jeronimo hágesöt szerzett, esténként a kolostor falához támasztotta, felment Jozefina zárkája ablakához, s kedvére társalgott. Jó ideig tartott ez így, de utoljára is fel lön fedezve. Jozefina egy nap reggelén törvényték elé idéztetett az érsek rendeletéből. San Jago lakosai annyira felháborodtak ezen eseten, hogy sem az Asteron család kérelmei, sem az apácáé, — ki a fiatal leányt szívből sajnálta, — ismételt esdeklései nem voltak képesek csak némileg is enyhíteni azt a büntetést, melyet a szerencsétlenre a kolostor szabályai előírtak. Mindaz, mit kérelmeikkel, esdekléseikkel elérhettek annyiból állott, hogy a bűnös fejevesztésre lön ítélve és nem máglya-halálra.

Midőn a kivégzés napja ki lett tűzve, azon utcák ablakai, melyeken a gyászos menetnek el kelle vonulnia, előre s nagy pénzen foglaltattak le. Hasonló történt a házak erkélyeivel is. A nagy kíváncsiság óráról-órára fokozódott.

Jeronimo, a börtönbe zárt fogoly, teljesen magánkivül lett, mikor arra gondolt, hogy kedvesét mily rémületes sors várja. Minden áron szabadulni kívánt a sötét zárkából, megkísérelte az ablak vasrácsát keresztül

reszelni, hasztalan, a munka sehogysem ment, hozzá a börtön örök elleték szándékát, s számuk meg lett kettőzve. Hiába borult le a szent Szűz előtt, — esengve segedelemért. Ekközben elérkezett a rettenetes nap, s a szegény foglyot kínzó kétségbeesés környezte. Az óra is ütött, melyben Jozefinnel a tömlőből a vérpáda kelle kilépnie. Most már kétségbeesett a szerencsétlen fogoly, s eltökélte magában, hogy véget vet meggyűlölt életének. Odalépett az oszlophoz, felmászott a tetejére, hurkot kötött a tetőnek egy kiszögellő díszletére. Amint épen a nyaka köré kezdte volna a kötelet csavarni, a börtönzárka ablakán véletlen kitekintve megpillantotta a város ide-oda hajlázó palotás, házait, s fülsüketítő földalatti dörgést hallott. Ugy tetszett neki, mintha az ég a földre szakadt volna. Nagy rémület fogta el, pár percre mozdulatlan maradt, azután — kissé magához térve — ösztönszerűleg görcsösen átkarolta az oszlopot, melyet épen öngyilkossága helyéül szemelt volt ki. Lábai alatt a föld ingott, a börtön tömör falai szét váltak — széles rést hagyva közepén, — s az egész épület az utca felé kezdett dőlni, de ekközben egy új lökés jön, mely a szomszéd házat romba döntötte, mi a további dőlésnek akadályt vetett, mert a romok a börtön-épület előtt óriás halommá verődtek össze. Mindez néhány rövid pillanat alatt történt gondviselészerűleg — a szerencsétlen fogolynek javára, ki már leszámolt életével.

(Folyt. köv.)

E feladatát a vármegyei jegyzői nyugdíj-intézet mintájára, a községi orvosok nyugdíj-intézetének telállításával véli megoldhatónak. — Nem hinném, hogy e terv komoly, avagy elháríthatatlan akadályokba ütköznek, mert a társadalom minden tagjának nem csak hogy egyaránt meg kell becsülnie azokat, kik egészségük felett buzgó lelkiismeretességgel, éjjel-nappal őrködnek, hanem méltó gondjaiba is kell vennie akkor, ha azok fáradtan, biztosított nyugalmat keresnek. Ezek volnának vázlatosan a nemes célok, melyek megvalósítására az egyesület munkáló erői törekednek. E széles vonalon való munkálkodás sokak előtt talán a nagyot markolás látszatát ébreszthetik fel. — Igaz, de épen e nagyot akarás jelzi a szükségét, mutatja elmaradottságunk szomorú képét.

A jövőre nézve nem kecsegtetnek fényes, vérmes remények, nem áltatom magamat nagy-szabású, zajos sikerekkel, hiszen a csöndes munkálkodás úgy se vágyik zajra, csillogásra. És ha az egyesület csak egy kövecskével is hozzájárulhat a közegészségügy nagyhivatott-ságu épületéhez, úgy megtette híven kötelességét, megoldotta a maga szűk hatáskörében feladatát és méltó lesz arra, hogy éljen.

Dr. Zöldy János.

Hivatalos közlemények.

24032
1896

Hirdetmény.

Az ezredéves kiállítás területén „Budapest Kiállítás I. szám” elnevezéssel f. évi január 16-án megnyitott posta-távírdahivatal f. évi április 25-től nemcsak felvételi, hanem leadási szolgálatot is teljesít, ennél fogva a jelzett naptól kezdve az ezredéves kiállítás területére, valamint a szomszédságban épült „Ös-Budavára” telepre címzett összes levélpostai küldeményeket (leveleket, keresztírókésű nyomtatványokat, árumintákat hirlapokat stb.) táviratokat és távirati utalványokat a nevezett hivatal kézbesíti. A kiállítási területére és „Ös-Budavára” telepre címzett pénzes leveleket, csomagokat és közönséges utalványokat, a kiállítás területén az egyes csarnokokhoz és „Ös-Budavára”-ban a telepre szállítva a verseny utcában lévő budapesti kézbesítő postahivatal kézbesíti illetve fizeti ki. A fent jelzett postai küldemények és táviratok azonban késedelem nélkül csak akkor kézbesíthetők, ha feladó a címzett tartózkodási helyét esetleg foglalkozását is pontosan megjelöli minél fogva felkeresem a t. közönséget, hogy a kiállítás területére vagy Ös-Budavára telepre szóló küldemények cím-iratában lehetőleg a címzett foglalkozása is, de a csarnok nevét vagy számát melyben címzett tartózkodik okvetlenül pontosan feljegyezni sziveskedjék. Pl. Kádár János úrnak gépész B u d a p e s t kiállítás 148 ik csarnok, — vagy Kiss István úrnak butor kereskedő B p e s t kiállítás, parcsarnok, vagy Fekete Imre úrnak czukrász Budapest Ös-Budavár 150 szám helyiség. Mint-hogy azonban a postai küldeményeket és táviratokat ily módon csak a kiállítási csarnokokban, vendéglőkben stb., állandóan tartózkodók (tisztviselők, kiállítók, ezek alkalmazottai, tűzörségi, rendőrségi s felügyelői személyzet elárúsítók stb.) címmezhetik, intézkedtem az iránt, hogy a kiállítás látogató vidéki nagy közönség is a kiállítás területére címeztesse postai küldeményeit és táviratait. Ezen célból — ugyanis — a kiállítási igazgatósági épületben működő posta-és távirda hivatalban „posta restante” osztályt rendeztem be; a hol a kiállítás területére címzett s „poste-restante” vagy „postán visszatartandó” jelzéssel ellátott (pl. Budapest kiállítás, poste-rest-ante” című) levelezéseket, utalványo-

kat, táviratokat, pénz és csomag küldeményeket visszatartják és a jelentkező feleknek a közönséges levelezéseket és táviratokat a személy azonosság-igazolása nélkül a többi küldeményeket a személy azonosság szabályszerű igazolása mellett reggel 8-tól este 7 órákor bármikor kiadják. Intézkedtem az „Ös-Budavára” telepre címzett és „poste restante” jelzéssel ellátott levelezések kézbesítésére nézve is. — „Ös-Budavára” teljesen ugyanis f. évi május 1-én „Budapest-Ös-Budavára” elnevezéssel posta és távirda hivatal lépett életbe, mely a „Bpest kiállítás I. sz.” posta- és táviradahivattal összekötve, közönséges s ajánlott levelek, táviratok, postai megbízások, utalványok, pénzes levelek és csomagok felvételére valamint a postatakarékpénztári teendőkkel foglalkozkodik. Az „Ös-Budavára” telepre „poste restante” jelzéssel címzett közönséges levelezések kiadásával, illetőleg a feladó vevénye felett postaküldeményekről kiállított értesítők kézbesítésével, tehát a budapest-ös-budavári posta és táviradahivattal biztam meg. A kiállítás területén a posta-távirda és távbeszélő csarnokba „Budapest kiállítás 2 sz.” elnevezéssel szintén posta és távirda hivatalt rendeztem be, mely levélpostai pénz és csomag küldemények valamint táviratok felvételével és postatakarékpénztári közvetítő teendőkkel foglalkozkodik és a t. közönségnek délelőtt 9-től délután 6-ig rendelkezésére áll. — A sajtó csarnokban „Budapest-kiállítás 3 sz.” elnevezéssel hasonlóan posta és távirda hivatalt állítottam fel, mely a hírlapíróknak áll szolgálatára és csupán ajánlott levelek és táviratok felvételével van megbízva.

Budapest, 1896. május 2-án

D ü r r s. k.

Világ pusztulás.

— Földünk és egy üstökös. —

És világnak vége leszen!

Hányszor rebesgették, hányszor ijesztgettek (ok nélkül), hogy világ vége leszen (azaz lesz) ekkor és ekkor, s hányan is elkészültek reá s még olyan is előfordult, hogy az illető eladta mindenét s utolsó este abba a tudatba, hogy föl nem ébred, lukullusi vacsorával-fejezte be életét.

De ezek mind csak légből kapott állítások voltak, (mert mi itt vagyunk), hanem a mi ez évben fog történni az nem mese, az igaz lesz, mint kétszerkettő há . . . azaz négy. Leirtam röviden, hogy mikor s miért s hogyan fog történni az egész.

Tehát 1896. november 22-án este 11 óra 40 p. és 39 mp. kor, a mint mondtam, világ vége lesz e n. Hanem azért nem kell megijedni, mert ha minden el is vész még marad egy kis remény. Tehát a leirtam helyen, azaz időben Földünknek pályáján épen akkor lesz egy óriási üstökös átmenőben, midőn földünk azon a pontján fog elhaladni.

Igy tehát két óriási tömegnek összeütközése elkerülhetetlen. Hogy mi fog történni, azt az Isten tudja. A világ legnagyobb asztronómusai szerint az említett üstökös csak minden 2400 évben szokott megjelenni. Ezelőtt 2400 évvel szerencsésen kikerültek egymást, csak éppen annyi baj történt, hogy akkor az üstökös a Himalája tetejéből egy darabot magával vitt. De most mivel földünk 2000 évvel lustul, tehát néhány kilométerrel hátra maradt, s ez fogja okozni az összeütközést.

Az összeütközés s annak következményei oly irtózatatos valami lesz, ami minden emberi képzelmét felülmúl. Földünk, ha pályafutásában az üstökös által megakadályoztatnék, a föld belsejében lévő izzó tömeg néhány perc alatt úgy átmelegítené a föld kérgét (mely kéreg úgy hasonlít a föld belsejében izzó tömeghez, mint a tojás héjához,) hogy azonnal minden hamuvá égne. Nem is vörös, hanem fehér izzó változnék az egész földkéreg, minden rajta lévő szilárd tárgyal együtt. A folyók s tengerek rövid idő alatt elpárolognának s hogy mi támadna a levegőben, azt elképzelni nem lehet.

Hanem vigasztal az a remény, a mit az asztronómok fentartanak számunkra.

Nevezetesen említett üstökös négyszerte nagyobb lesz, mint a mi földünk, de egyszersmind állománya hatszorta csekélyebb, mint a mi földünké s a mi leg-

lényegesebb: mozgása tizenkétszer lassabb mint földünké. Tehát tekintettel állományának és gyorsaságának csekélyebb voltára, kilátásba helyezhetjük, hogy földünk vagy szétűti, vagy pedig egy 1776 mértföldes átméretű lyukat fog ütni rajta és így utját egy kis csökkenéssel tovább folytathatja.

De azért mi teljesen nyugodtak lehetünk: még meg se érezzük, mikor majd átözönöz az óriási nagy üstökösön. Legfőleg valami szélvihar fogja jelezni a két lépkör összeütközését.

Ujdonságok.

— **Társasköri concert.** Érdekes meglepetésben részesítette a társaskör a közönséget, midőn f. hó 3-án a tornacsarnokban „c s a l á d i a s j e l l e g ü” concertet adott. Nem tudjuk mit jelent e kifejezés, — azt e, hogy a nagy közönség kizárása mellett. — avagy azt-e, hogy egy pár család klikk-szerű elkülönülésével akarták e ezt a concertet annak rövidlátó rendezői összehozni; — annyi azonban bizonyos, hogy a hangversenynek kellő időben ki nem hirdetése, és a forma, és kiállítás tekintetében kifogásolni való, és idétlen gyatra hoktograph nyomású meghívók szétküldözése nagy visszatetszést szült, — mert kevesen részesültek azon szerencsében, hogy ilyet kapjanak, másrészt meg ez a társaskör alapszabályai szerint is helytelen! — Ilyen eljárás mellett körülbelül 40—50 ember jelenlétében, — az ürességtől ásító teremben következő műsorról tolyt le a hangverseny. 1., Dalárinduló 6 szólamon éneklő a vegyeskar, 2., „Szerelmi kettős” Graziella-ból. Éneklő Mihálf Melán és Sinkovits Pál úr. 3., Felolvas Reitter Ferencz úr. 4., „Lma” vonós négyes Székács J-től. Előadják Nt. Placszkó I. Ponyitzky K. Benka P. és Adám R. urak 5., „Csalogánydal” Graziella-ból. Éneklő Mihálf Melán k. a. és Molnár János ur. E számok közül a dalárinduló volt legkevésbé olyan, hogy a tetszést megnyerje. Tökéletesen agyonütötte azt Adám Rezső azáltal, hogy túlságosan erőlködött a harsány-szavu harmoniumával, s így a kíséret elnyomta az éneket. — Nem vesszük fel azt, hogy ez nem új productió s így megfordított arányban áll a hatásával és élvezhetőségével. Ezen zenei tótágast tekintetbe sem véve Mihálf Melán k. a. szép hangja, Sinkovits és Molnár urak kifejezés teljes ének kísérete mellett nem először érzett élvezetet nyújtott, de olyat, amely felér legalább száz rossz harmonium kísérettel. — Az estély fénypontját, és ujdonságát a 4 ik szám képezte. — Placszkó István ev. lelkész Ponyiczki K. technikus, Benka Pál tanító és Adám tanár urak bizonyították be fényes sikerrel, hogy a hegedűszó hathatos eszköz még az imádkozásra is. Andalító szép a darab, minden változataiban, felemeli az embert a magasabb sphaerákba, leszámítva az előadásnak kezdetben tapasztalt captatív voltát, de mely később mindinkább elsimult. Ezek azok, melyek összefoglaltan tartalmazták az estély eseményét, s midőn ezekről beszámolunk, azon óhajtsanak adunk kifejezést, hogy vajha a rendező közegek az alapszabályok pontosabb betartása mellett ne zárnák ki a nagy közönséget az estélyekről, nyujtanának kevesebbet, de jobbat, s ne adnák fel megemésztés végett — a kókaik híressé vált eledelegyanánt — a már többször élvezett, és az elesépelés utján haladó darabokat!

„L.”
— **Az önk. tüzoltó egyesület** működő csapatjának ma d. u. 2—3 óráig a városháza udvarán gyakorlata leend. Megjelenni csak a Bpestre készülőeknek szükséges.

— **Műkedvelői előadás.** A helybeli iparos ifjuság a budapesti Solymosy színész iskola néhány elsőrendű növendékeivel e hó folyamán műkedvelői előadást rendeznek. E tárgyban már megtörtént az előzetes értekezlet s mint halljuk egy 3 felvonásos vígjátékban állapodott meg az értekezlet. Az önmagát dícső terv széles körben érdeklődést kelt. Az előadás rendezését Felek Adólf vállalta el.

— **Értesítés.** A helybeli gyakorló-iskola év-záró vizsgája f. hó 16-án délután 2 órákor a fő-gymnasium dísztermében fog megtartani, melyre a szülők és az érdeklődők tisztelettel meghívottak.

— **Nyilvános köszönet.** A szarvasi ág. ev főgymn. tanuló ifjuságának t. év május 29-én tartott majális alkalmából küldött özv. Bakay Dánielné 1 frtot, özv. Ponyiczky Györgyné 1 borjut és tejet, Bakay Sándorné, Dr. Haviárné, Lusztigné, és Szenesné tejet. Fogadják az adományozók ez uton is a rendezőség köszönetét.

— **A város köszönete.** A városi tanács Benka Gyula főgymnásiumi igazgató, Oláh Miklós tornatanár és Adám Rezső zenetanárnak jegyzőkönyvi kivonatban mondott köszönetet az ezredéves emlékünnap rendezése és fényének emelése érdekében kifejtett tevékenységükért.

— **Meghívó.** A szarvasi kereskedő ifjuság a léte-sítendő kereskedő ifjak egylete alapjavára 1896. június hó 13-án a „Népkertben” az első zenekar közromükö-dése mellett zártkörű jünialist rendez.

— **Tornaverseny.** A magyar tanulók orsz. torna-versenye Budapesten f. hó 2-án és 3-án folyt le fényes sikerrel. Jelen volt azon a király is. A szarvasi főgym. tanulói közül győztesek lettek az egyéni versenyben 5-en, u. m.: Pálka Pál súlydobásban ezüstérmét, Hat-vani Jenő futásban ezüstérmét, Petrics Béla futásban bronz, Weisz Mór futásban bronz, Vitéz Lajos távolug-rásban bronzérmét nyerve. Kötélhuzásban Szarvas le-győzte Szolnokot. Szabadgyakorlatokban pedig egyik iskola sem érvényesíthette ügyességét, mert egyszerre 85 intézet lépett fel s így a néző figyelme egyikén sem maradhatott meg.

— **Hymen.** Vitális István selmeczbányai főgym-násiumi tanár a napokban eljegyezte Chován Etelkát Chován József tótkomlósi tanító szép és kedves leányát.

— **A „Békésmegyei Egyetemi Ifjak Köre”** f. évi május 23-án tartotta e tanévben utolsó rendes köz-gyűlését, mely alkalommal a tisztviselők, megbízatásuk lejárván, a vizsgálatra kiküldött bizottság jelentése alapján a felmentvényt megkapták. — Ezután a kör ügyeit a nyári szünetben át vezetni hivatott szüneti választmányt alakították meg. Elnökké — miután Balázs Ádám eddigi elnök lemondott — egyhangulag Králik Dani ügyvédjelöltet választották; a választmány többi tagjai pedig Rell Lajos tanárjelölt, Hunyady István, Lóza Kálmán, Geiringer Károly műegyetemi hallgatók, és Linder Károly joghallgató lettek.

— **Beküldetett.** A f. évi május hó 28-án megjelent postatávirda rendeletek tárának 29-ik számában 108 gyakornok jelölti állásra van pályázat hirdetve, minden igazgatósági kerületben 12, így a nagy-váradi posta és távirda igazgatósági kerületben is 12 lesz felvéve. A pályázati kérvények az egyes igazgatóságokhoz, hova az illető folyamodó felvételt óhajtana 1896. évi július hó 31-ig nyújtandók be. A felfogadott gyakornok jelöltek 1 ftt. napidijban részesülnek és tanulásra valamelyik kinstári hivatalhoz lesznek beosztva. A kellő gyakorlati ismeretek megszerzése után 1897. év szeptember hó 1-én 10 óra terjedő tanfolyamra Budapestre tartoznak menni, hol azonban az 1 ftt. napidiját továbbra is él-vezik. A tanfolyam sikeres bevégezése után 400 — illetve 500 fttal gyakornoknak nevezetnek ki. Szarvas, 1896. június hó 1-én. B o r s i t s, fttv.

— **Név magyarosítás.** R o s z j a r o v i t z János helybeli italmérő valamint kiskoru gyermekei Pál, Ilona és Etelka vezetékek nevének „Harmati-“ra kért átváltoztatását a belügyminiszter 38671. számú rende-lettel megengedte.

— **Követésre méltó példa.** Lapunk 22-ik számában közöltük Molnár János tanítónak köszönetnyilvánítását, mellyel Pásztor János a kolozsvári nemzeti színház jószívű s áldozatkész ellenőr-titkárának adózott azon dicséretet s elismerést érdemlő ajándékért, mellyel a millénniumi ünnepségek alkalmából 28 növendékét meglepte. Most ujlag arról értesülünk a nevezett tanítótól, hogy máj. 29-én végbement vizsgájára e nemes szívű tanügybarát 5 forintot küldött öt legjobb maga-viseletű és a magyar nyelvben legnagyobb előmenetelt tanúsító növendék megjutalmazására mely jutalmak az adományozó igen szép levelének tudomásul vétele mel-lett a templomban nyilvánosan kiosztattak. A tanító újabb köszönet nyilvánításához ezen áldozat készségért mi is elismerésünket nyilvánítjuk. Óhajtandó, hogy minél több követője lenne.

— **Téglajárda.** A tanács elhatározta, hogy a gróf Csáky Albin utcát végig téglajárdával látja el.

— **Figyelmeztetés.** A községi előljárásság szigorú rendeletet adott ki, hogy udvarából mindenki a trágyát, pernyét és szemetet hordassa ki. Minden háznál legyen készletben víz, szikratagó pamacs és létra. Szigorúan tilos sertéseknek és ludaknak az utcákon való legeltetése.

— **Békésmegyeiek segítő egyesülete és a ki-állítás.** Már közöltük, hogy a békésmegyeiek segítő egyesülete a békésmegyei tanuló-, iparos-, kereskedő ifjak; szegényebb sorsú kereskedők és iparosok részére VII. ker. István út 4. sz. alatt két szobából álló lakást rendezett be a kiállítás tartamára. Tájékoztás céljából megemlíti, hogy célszerű a mkir. államvasutak menetjegy irodája által kiadott jegy fűzetekkel utazni-mivel a menetjegy 14 napra érvényes, s az egy napi szállás letelte után az egyesület helyisége továbbra is igénybe vehető. A naponként fizetendő 30 kr. aránytanul csekély összeg, ha figyelembe vesszük, hogy az idejleglenszen berendezett szállodákban is egy ágyas szobáért legkevesebb 2 ftt 50 krt kell fizetni. Az egyesület a kiállításra belépő jegyeket 40 krtért ad, s útbaigazítása mellett a kiállítás tanulmányozása és az élelmezés is jutányosan eszközölhető. A június 8-iki

diszmenet alkalmából az ünnepi sorfalban a június 6-ig jelentkezők szintén részt vehetnek, amennyiben ünnepi ruhában jelennek meg, s a szükséges szóbeli felvilágosítás s a jelvények átvétele végett június 7-én reggel 8 vagy este 8 órakor VII. ker. István-út 4 sz. a. megjelennek. A lakás iránti jelentkezések pár nappal előbb eszközöndők, mivel az csakis a jelentkezés sor-rendjében vehető igénybe, úgy a lakás iránti tudako-zódások mint egyéb felvilágosítások Szlovák Pál egy-l. alelnök úrhoz VII. ker. Nefejeits u. 59. sz. a. intézendők, hol a délutáni órákban szóbeli felvilágítás is szerezhető.

— **A Békésmegyei gazdasági egylet** mult héten tartotta évi közgyűlését a tagok csekély érdeklődése mellett: alig jöttek össze negyvenen, köztük a vidékről pedig alig néhányan, Beliczey István elnök, fia lako-dalma folytán nem lévén Csabán, Geiszt Gyula alelnök pedig más okból akadályozva lévén a megjelenésben, elnöklésre Terényi Lajos kéretett fel. Az évi jelentés szerint az egyleti tagok száma 870, egy évi szaporulat 39 (de a multhoz képest rohamos hanyatlás.) Alapító tagokul újabban Terényi Lajos és Schwarcz Ferencz (Okány) léptek be. A jelentés szerint a tagdíjak rosszul folynak be, mit az egylet megbízottjának impudál, (ho-lott nem azok, vagy legalább is főleg nem a megbízot-tak ennek okai.) A mult évben az egyleti kertből 14,763 csemete adatott el 2237 forintért. Sohár Kálmán pénz-tárnok jelentése szerint az egylet alapítványi pénztára 15,052 ftt 56 kr, a tartalékalap pénztár 3075 ftt 86 kr. a szarvasmarha-alap 4793 ftt 86 kr, a forgalmi pénztár pedig 4798 ftt 56 kr. Az igazgató választmányának la-punk mult heti számában reprodukált javaslatait, hogy az egylet Csabán kisebb gazdasági eszközökből, öszszel pedig nagyobb mezőgazdasági iparcikkékből kiállítás-t és versenyt, továbbá egy közép- és egy kisbirtokon szemlét rendezzen, a közgyűlés elfogadta; ugyszintén elfogadta a földműves iskola két rendbeli alapítványára vonatkozó választmányi előterjesztést is. — Vidovszky János indítványára Beliczey István elnöknek, családi ünnepe alkalmából, megleghangu üdvözlő sürgönyt küld-tek. Majd felolvastatt az elnök lemondó levele, amit magas korával indokol. Dr. Bartóky József m. főjegyző egyleti tag, megleghangu felszólalására a közgyűlés kül-döttséggel határozta Beliczey Istvánt az elnöki állás tovább viselésére felkérni, e küldöttség tagjainul Terényi Lajos, dr. Bartóky József, dr. Hajnal István, Bakucz Tivadar, Léderer Rudolf, Székács István, Böhm Miklós és dr. Pap József választattak meg. (Közbevetőleg írva, Beliczey István elnök — őszinte meglegedésünkre — azóta kinyilatkozta, hogy miután a három esztendő különben is a jövő évben jár le, az elnöki állást meg-tartja.) — Dr. Zsilinszky Endre indítványára a közgyű-lés elhatározta, hogy mindig más-más községben vándor-gyűléseket fog tartani, hol különösen az illető község és vidék speczialis agrikultur érdekeit fogják megbe-szélni, ami igen helyes és praktikus gondolat, különösen pedig az lesz akkor, ha nem egyszerű határozat marad, hanem úgy is fog történni. — Az elhalt igazgató választ-mányi tagok helyére Sváb Lajos, Haraszti Mór és Rónai Mihály választattak be s ezzel a közgyűlés — melyet a kaszinóban tartottak — befejeztetett.

— **Gazdasági tudósítás.** A tartós esőzés után kö-vetkezett hűvös idő bárha egyik másik helyt O alá sly-lyesztette a hőmérsékletet, mégis vidékünkön legalább használt annyit hogy az őszi és tavaszi kalászosokat, melyek a kövér időjárás folytán már már tulságosan bu-jálkodni kezdtek, — vissza tartá a korai tengetéstől s így azok jelenleg a legkitünőbb állapotban s teljes fej-lődésben vannak. A rozsok kellő sűrűségnek, szép nagy kalászosokat hoztak, s jelenleg folyamatban levő gazdag virágzásukra a legkedvezőbb idő következett. Őszi buzák általában kiváló szépek a sűrűn álló erős fejlődésű száruk bizonyára hatalmas kalászosokat rejtegetnek s ha a gabona rozsdá fejlődésére valami kedvező gyakori esős időjárás be nem következik a mult évihez hasonló ered-ményeket remélhetünk.

C S A R N O K.

A kis Stüsszi a mellényzsebben

— Vadász embereknek. —

Manapság már mindenféle téren szakmunkák álla-nak a nagyközönség rendelkezésére, a melyekből a lehető legkönnyebb módon a szükséges ismereteket meg lehet szerezni. Így „A kis angol”-ból meg lehet tanulni rövid huszonnégy óra alatt a legperfektebb angol nyelvet, Ujabbban a polgári házasság életbeléptetése óta nagy kelendőségnek örvendő a „Kis anyakönyvezető a mellény-zsebben” című praktikus mű, mely utmutatást ad az új törvény követelményeinek megtartására.

Azonban észrevettem, hogy a modern irodalom, mely a könnyed szakmunkákban annyira bővelkedik, hiányos még különösen a sport egyik legfontosabb ágá-nak a vadászatnak terén. Ezért elhatároztam, hogy a

vadászó nagy közönség számára egy munkát fogok megírni, mely e hézagot is kitölti. Művem címe:

A kis Stüsszi a mellényzsebben.

BEVEZETÉS.

Önök tisztelt olvasóim bizonyára ismerik a Stüsszi vadászt ama bizonyos harminczkét lap egyikéről, a melyeknek gyakori kombinációja, permutációja a vadászat tudományának egyik rokon részét képezik, a mennyiben mindkettő a szociális világban a munkában kifáradtaknak foglalkozást nyújt.

Éppen ezért e rokonságnál fogva a legalkalmasabbnak találtam a kis Stüsszi vadász nevével e munka címénél felhasználni.

ELSŐ FEJEZET.

A róka vadászatát.

(Ezt a fejezetet éppen nem eszthetikus tartalma miatt kénytelenek voltunk törölni. A Szerk.)

MÁSODIK FEJEZET.

Az oroszlan vadászatát.

Számos módját ismerik az oroszlan-vadászatnak. Az ókortól egészen a XIX. század végéig különféle-képpen igyekezett az ember a sivatag királyát hatalmába keríteni.

A XIX. századot a mult századok erőszakával szemben az egész uralma jellemzi. Ezért az oroszlan-t ma napság a következőképpen fogják:

Vesznek egy nagy darab Szahara sivatagot, a melyet egy óriási rostába tesznek. Ezt azután addig szitálják, míg a homok a rostán átesik és megmarad benne az oroszlan.

HARMADIK FEJEZET.

Vadászat az öreg elefántra.

A modern tudomány az elefánt vadászatának egy meglepő módját találta meg, mely részint az elefánt nagy matematikai hajlamain, részint az elefánt fogyat-ékos nyelvismertén alapszik. Ugyanis az ügyes vadász Ázsia érdeinek egyik fájára kitesz egy táblát, a melyen ez áll:

$$2 \times 2 = 5$$

A fiatal elefánt elcsodálkozik e hibás mathematikai művelten és töri a fejét rajta. És addig töri a fejét a míg betörök. A fejbetörés az elefánt halálát idézi elő. S akkor könnyű megfogni.

NEGYEDIK FEJEZET.

Vadászat fiatal elefántra.

Nem érdektelen a vadászat fiatal elefántra. Ez hasonlít sokban az előbbi fejezetben tárgyalt módhoz. Az élelmes vadász kifüggeszti a táblát, melyre ez van írva:

$$\text{Van Hutem Cacao}$$

Az elefánt tudvalevőleg nem tud hollandul és így csak bámul e felíráson és addig bámul, míg megöreg-szik. Ha megöregedett, úgy rögtön ki kell cserélni a táblát a másikkal, a melyen ez áll:

$$2 \times 2 = 5$$

Az öreg elefánt aztán töri a fejét ezen a furcsa igazságon, míg betörök, a mi halálát okozza. Így azután hatalmunkba kerithetjük az elefántot.

ÖTÖDIK FEJEZET.

A czápa vadászatát.

A czápanak, ennek az ujságokban minden nyáron felmerülő szörnynek a vadászata szintén igen elmés uton történik. A vadász kicsinlakázik az Adria hullá-main és magával visz egy uborkás üveget és egy szin-házi látesövet. Az uborkás üveg arról nevezetes, hogy nyáron uborkákat tartanak benne, a szinházi láteső pedig arról, hogy ha megfordítva tartjuk szemünk elé, úgy a nagy dolgokat is kicsinyeknek látjuk. Ha tehát a czápa feltűnik, úgy szemünk elé tartjuk a látesövet, a mire a czápa olyan kicsiny lesz, mint az uborka s így könnyen letehető az uborkás üvegbe.

HATODIK ÉS UTOLSÓ FEJEZET.

Vadászat két czápara.

A vadászat két czápara már bonyodalmasabb, azért külön fejezetben óhajtottam tárgyalni. Különben a vadászat e neme sokban megegyezik az etöbbi fejezetben tárgyaltakkal. Az eszközök ugyanazok. Csakhogy most a vadásznak három czápat kell keresni. Ha ezeket meg-látja, úgy megfordítja a látesövet, a melyen át nézve a czápa uborka nagyságúak lesznek, s így könnyen be-tehetők az uborkás üvegbe. Ha bent vannak, úgy ki-dobunk a három közül egyet, és megvan az üvegben a két czápa.

Aki nem hiszi, próbálja meg.

Tótk Philkó.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

S Z I K E S A N T A L.

Társ-szerkesztő: MIHÁLYI JÓZSEF.

733
1896

Hirdetmény.

A körös-tisza-marosi ármentesítő és belvízszabályozó társulat árterébe és teherviselése alá az 1881. évi LII. t. cz. alapján ideiglenesen bevont, azonban a műszaki végleges ártérfejlés végrehajtása következtében az ártérből egészen kimaradt azon kataszteri földrészek iránti **leszámolás**, a melyek az 1884. 1885, 1886, 1887, 1888 és 1889-ik években az **ideiglenes ártérfejlés alapján társulati kirováásokkal voltak terhelve**, a társulati közgyűlés részéről kirendelt küldöttség által felülvizsgáltván: ezen leszámolási munkálatnak az egyes községeket külön-külön érdeklő részlete, **községenkénti közszemlére** tétetik ki és pedig a **folyó évi június hó 10-ik napjától augusztus hó 9-ik napjáig**.

Ezen körülményre az érdekelt földbirtokosok figelmét hirlapok útján is ezenel felhívom annak megjegyzésével, hogy erre vonatkozólag bővebb tájékozást a község, illetve városházánál és egyéb helyeken is kifüggesztett **„hirdetmények“** úgy szintén a helyi szokás szerinti híresztelések s a közszemlére kitett leszámolási részleteknek felügyeletével megbízott előjárósági tag urak szolgáltatnak.

Szentes, 1896. május hó 27-én.

Fekete Márton,
kir. tanácsos, főigazgató.

HIRDETMÉNY.

Szemben azon híresztelésekkel, hogy az ezredéves országos kiállításban ételért és italért mesés árakat szabnak, ezennel közhírré tesszük **étel és ital árjegyzékünket**, hogy a n. é. közönség meggyőződést szerezhesen arról, hogy ezen híresztelések a valóságnak meg nem felelnek.

Étel- és ital-árjegyzék
kiállítási vendéglői üzletünkben.
Reggeli-étlap.

Savanyu tüdő citrommal, piritott borjumáj, polgári gulyás, borju pörkölt, székely gulyás, bécsi kolbász adagonként 20 kr., — tányér hus torma vagy céklával 25 kr., — rostélyos, vesepecsenye szelet tojással, borjuszeletke tojással 40 kr., — rántotta 25, — egy drb hig- vagy keménytojás 10 kr.

Déli- és esti-étlap.

Leves 10 kr., — marhanus mártással 40 kr., főzelék hussal 30 kr — vesepecsenye á la crème nagy adag 80 kr., — kis adag 50 kr., — borjuszegy 60 és 40 kr., — lébensült maccaronival 60 és 40 kr., — borju fricandeau 60 és 40 kr., rántott bárány 70 és 40 kr, fiatal sertés karbonadt 60 és 40 kr, — idei liba 90 és 70 kr. 1 pohár ³/₁₀ liter Szent István vagy Barátság 12 kr. 1 korsó ⁵/₁₀ „ „ „ „ 18 kr. Előzetes tömeges rendelésnél még külön árengedményt nyújtunk.

Számos látogatást kérnek kiváló tisztelettel

Sturm Gyula és József
vendéglősök.

A Kőbányai Polgári-Serfőző pavillonjában
(a Corson, a második főkapun bejőve közvetlen balra.)

Általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sósborszesz készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve elhatároztam, hogy azokon czímjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyezve azt egyszersmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

Sósborszesz

Általánosan elismert kitűnő házszer; különösen a **bedörzsölés kenő-gyuró gyögmódnál (massage)** igen jó hatása. Ajánlható egyszersmind **fogtisztító szerül** is a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a **foghust erősíti** és a **száj tiszta, szagta'an izt nyer** a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer **fejmosásra is**, a hajidegek erősítésére, **fejkorpák képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.**

Ára egy nagy üveggel 90 kr., egy kisebb üveggel 45 kr.

Brázay Kálmán.
Budapest, IV. kerület, Múzeum-körút 23. szám.

Védjegy szám 19. 20.

Kaphatók: Komlóvszky János, Mikolay Pál, Nyácsik S. utóda, Réthy Sándor, Kmetz M. uraknál.

KOVÁCS J.

FOGORVOS.

Lakása: **B U D A P E S T,**

[belváros],

váci-utca 15. szám.

Bejárat a korona utca 2.,
II. emelet 5. szám

FEHER MIKLÓS gépgyáros

árusítja a magyar kir. államvasutak gépgyára új gőzgépeit.

A vételárba elfogadok, **becserélek régi gépeket is**, a vételár többi része pedig fizethető **több évre terjedő részletekben is.**

Kaphatók nálam **Compound-gőzgépek is**, s mindennemű **gép-alkatrészek** és az összes kisebb gazdasági gépek, melyek közül a „Zala-Drill“ ez idő szerint a legújabb rendszerű és legjobb sorvetőgép.

Gyáramban elfogadok javításra mindennemű gépet, azokat be is cserélem, vagy megveszem s kaphatók nálam teljesen kijavított **regőbb gépek is olcsó áron.**

A **trieur-ök** (konkolyozók)-ból igen nagy készletem lévén, azokat **féláron** adom.

Raktáramban állandó gazdag kiállítás van mindennemű egyéb gépekből is. Sziveskedjenek raktáromat és gyáramat minél többen meglátogatni.

Idei képes nagy árjegyzékemet kívánatra megküldöm bárkinek **ingyen és bérmentve.**

Iroda. gyár és raktár: Budapest, IX. Üllői-ut 23.

FEHER MIKLÓS gépgyáros,

Sürgőnyczim: Fehér, Köztelek, Budapest.